

ferm!

land- en tuinbouw met toekomst

west-vlaanderen
de gedreven provincie

jaargang 5 - editie 2017

Landbouwer, grijp je kans!

Kansen doen zich concreet voor om ons vak op de kaart te zetten. Net als de voorbije jaren konden landbouwers zich ook in 2016 voorstellen. Denk bijvoorbeeld aan Dag van de Landbouw, sneukeltochten en een oogstfeest. Naast de vele lokale initiatiefnemers, zoals Landelijke Gilden en Boerenbond, zette ook proefcentrum Inagro in op kennismaking tussen landbouwers, beleidsmakers en burgers. Uiteenlopende facetten van landbouw worden daarbij in beeld gebracht.

Schoon Boeren

De regionale publiekscampagne van Inagro en de Provincie West-Vlaanderen hield dit jaar halt in Midden-West-Vlaanderen. Acht land- en tuinbouwbedrijven vertelden hoe zij verschillende aspecten van duurzame landbouw op hun bedrijf concreet invullen. De sector zet namelijk in op de productie van hoogkwalitatieve producten met veel aandacht voor een beter milieu. Om zoveel mogelijk mensen te laten kennismaken met de landbouw om de hoek, sprong Inagro op 17 april samen met hen op de fiets. Voor heel wat van de 800 fietsende speurneuzen was het een unieke kijk achter de schermen van een landbouwbedrijf. Wie zich die zondag niet kon vrijmaken, kon zich tijdens het fietsseizoen uitleven in twee lussen langs de Schone Boeren. De infoborden aan elke hoeve leren de fietsers wat er bij hun buurman-landbouwer zoal gebeurt.

Toegepast erosieverhaal

Erosie treft boer, burger en beleidsmaker. De landbouwer ziet zijn meest vruchtbare grond afspoelen. Straten, privétuinen en woningen veranderen in een modderstroom. En de brandweer moet uitrukken om inbuizingen uit te spoelen. De gemeenten Staden, Hooglede en Lichtervelde bleven niet bij de pakken zitten. Samen met Inagro realiseerden ze de voorbije jaren verschillende maatregelen om de erosieproblematiek te verhelpen. In augustus konden boeren, beleidsmakers en geïnteresseerde burgers de succesvolle aanpak bekijken tijdens een bustoer en een fietszoektocht. Een gevarieerde mix van landbouwers, beleidsmensen en lokale politici

zorgde voor een boeiende interactie tijdens de busrit. Daarnaast trotseerden heel wat enthousiastelingen de wind en de hellingen tijdens een fietszoektocht. Via infoborden en bemande stopplaatsen ontdekten de burgers het erosieverhaal op een actieve manier. Meer begrip van de burger ten opzichte van de boer was het resultaat van de namiddag.

Dag van de landbouw

De derde zondag van september staat traditiegetrouw in het teken van de landbouw. In heel Vlaanderen kunnen burgers een kijkje nemen achter de schermen van een landbouwbedrijf.

In 2016 brachten Landelijke Gilden en Boerenbond zo ongeveer 80 000 nieuwsgierigen op de been. Bezoekers ontdekten niet alleen hoe de lekkere producten tot stand komen en wat dat dagelijks vergt van de boer, maar ook hoe innovatief de sector is. De landbouwer is namelijk leverancier van groene energie en grondstoffen voor groene chemie. Wie wil deelnemen aan de editie van zondag 17 september 2017 staat er niet alleen voor. De plaatselijke Landelijke Gilde kan meehelpen bij de praktische organisatie van die dag.

Doorheen de jaren is voedselproductie anoniemer geworden. Minder mensen zijn actief in de sector. En in functie van voedselveiligheid en schaalvergroting gebeuren de landbouwactiviteiten steeds meer achter gesloten deuren. Landbouwers met verbredingsactiviteiten grijpen alle middelen aan om hun directe relatie

met de consument te versterken. Met een mooi en authentiek verhaal maken ze voedselproductie tastbaar en komen ze makkelijker in de media. Landbouwbedrijven die voor een ander afzetkanaal kiezen, krijgen minder "zendtijd". Dreigt een grote groep landbouwers zo vergeten te worden?

De Vlaamse burger heeft misschien wel nood aan een nieuwe, bredere kijk op het landbouwleven. Dankzij de Europese regulering sinds WO II zorgt iedere Vlaamse land- en tuinbouwer immers voor kwaliteitsvol voedsel. Via wetgeving moedigen overheden natuurlijke bestrijding aan en raden ze chemische middelen bij elke boer af. Wat de consument koopt in de supermarkt of de hoevewinkel, zijn stuk voor stuk topproducten. De weg die ze afleggen tot op het bord van de consument, is afhankelijk van een bewuste keuze van de land- en tuinbouwer: familietraditie, strategische locatie, collectieve gedachte, persoonlijke babbels en jarenlange relaties met afnemers. Het is belangrijk om alle vormen van landbouw onder de aandacht te brengen. En daarvoor hebben we jouw medewerking nodig! Alle stakeholders in de sector moeten de kansen creëren om de echte landbouw in zijn diversiteit te tonen. Krijg jij als landbouwer – eenmalig of regelmatig – de mogelijkheid om jouw verhaal te delen met de consument, zie het als een stap om onze sector in al zijn facetten dichterbij de consument te brengen. Boeren die consumenten meenemen in hun dagelijks werk, dragen bij tot verbondenheid tussen de consument en het eten op zijn bord. En dat werkt. Uit de recentste Vilt-imagostudie [2012] blijkt namelijk dat hoe meer kennis en interesse de burger heeft, hoe positiever hij naar landbouw kijkt. Hoe meer inzicht consumenten hebben in het productieproces, hoe meer ze het vak naar waarde zullen schatten. Laat de burger dus zien dat er dankzij jouw inspanningen voeding van topkwaliteit binnen handbereik is.

Beste lezer

In 2012 mocht ik Ferm! boven de doopvont houden. Ik had het toen over de 'ferme inspanningen die landbouwers leveren voor een duurzamere land- en tuinbouw'. Deze Ferm! opent met een artikel over kansen. Landbouw gaat in het bijzonder ook over marktkansen. Daar moeten we ruim naar kijken. Klein- en grootschalig, klassieke en nieuwe segmenten. Ook onze coöperaties, zoals REO en MILCO-BEL, zijn belangrijk in het zoeken naar meerwaarde voor de boer. Ze krijgen minder 'zendtijd', maar zijn niet minder belangrijk. Ferm! wil inspireren op verschillende vlakken, zowel economisch, ecologisch, sociaal ... Ik hoop dat je in deze nieuwe Ferm! veel inspiratie vindt.

Bart Naeyaert,
gedeputeerde voor Landbouw

Bodem / Erosie	2
Infrastructuur / Innovatie	3
Gewasbescherming	4
Energie	5
Water	6
Natuur en landschap	7
Verbreding	8

Ferm! komt tot stand in een samenwerking tussen het provinciebestuur en:

inagro
ONDERZOEK & ADVIES IN LAND- & TUINBOUW

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

Goede bodemstructuur zorgt voor goede opname van voedingsstoffen

Een goede bodemstructuur geeft de plantenwortels alle kansen om water en voedingsstoffen op te nemen. Werken aan een gunstige bodemstructuur levert niets dan voordelen op, zeker in tijden met extreme weersomstandigheden. We geven je drie eenvoudige tips voor een goede bodemkwaliteit mee uit de MAP-mancampagne.

Breng het hele jaar door voldoende organisch materiaal aan op je percelen.

Gebruik gewasresten, groenbedekkers of vaste dierlijke mest. Zo krijg je een grond met een betere lucht- en waterhuishouding en sterkere bodemaggregaten.

Een ruimere vruchtwisseling helpt.

Doordat de verschillende gewassen een ander bewortelingspa-

troon hebben, krijg je een betere bodemstructuur.

Denk aan de draagkracht van de bodem.

Betreed je percelen alleen in voldoende droge omstandigheden. Als dat niet lukt, probeer het veld dan alleen te betreden waar het echt nodig is (laat bijvoorbeeld oogstkarren op vaste paden rijden in plaats van op willekeurige plaatsen) en stel de bandenspanning zo laag mogelijk af.

Gebruik bij voorkeur lichtere machines en zorg dat de last over meerdere wielen verdeeld is. Of gebruik banden met een groot volume die je op lage druk kan zetten. Dat scheelt ook in de portemonnee: per centimeter minder insporing bespaar je minstens 10% brandstof.

Met een slechte bodemstructuur blijft het water in natte periodes gemakkelijk op de bodem staan en kan het niet doorsijpelen naar diepere lagen. Zo wordt de wortelontwikkeling gehinderd en de opname van voedingsstoffen beperkt. Bij droogte laat een verdichte bodem niet toe dat er water

uit diepere lagen opstijgt. Bovendien beperken de verdichte lagen de wortelgroei, zodat de wortels slechts een deel van de bodem gebruiken om water en voedingsstoffen op te nemen. Zowel bij droog als bij nat weer leidt dat tot een achtergestelde groei. Daardoor kan je 10 tot 50% opbrengstverlies lijden. Als het gewas niet goed groeit, neemt het ook minder nutriënten op en worden de meststoffen minder goed gebruikt. Dat leidt tot hogere nitraatstofresidu's na het hoofdgewas. Een daaropvolgende groenbedekker zal zijn rol als vanggewas dan onvoldoende vervullen.

Meer tips van MAP-man vind je op www.mapman.be.

Goed bodembeheer is topsport

Iedere landbouwer gaat op een andere manier met zijn bodem om. 'Goed bodembeheer' wordt dan ook door iedereen anders ingevuld. Inagro ging langs bij drie landbouwers in drie verschillende landbouwstroken, die elk met veel aandacht bezig zijn met hun bodem. Een van hen is Nico Vandevannet van De levende aarde. Hij vertelt hoe hij zijn bodem beheert.

Biobedrijf De levende aarde is gevestigd in Hertsberge. Op 5 ha zandgrond teelt Nico Vandevannet aardbeien en heel wat verschillende groenten. Zoals de bedrijfsnaam doet vermoeden, levert Nico extra inspanningen om het bodemleven te stimuleren. Om goede resultaten te bekomen is het nodig dagelijks verschillende parameters te meten, bij te houden en nauwkeurig op elkaar af te stemmen. "Het is net als de training van een sporter: je moet volhouden", lacht Nico.

Met verschillende technieken brengt de landbouwer meer organische stof in de bodem. Ten eerste hanteert hij een aangepaste bodembewerking. "Sinds 2009 ploeg ik niet meer", getuigt Nico. "De bodem wordt niet meer gekeerd, enkel opgelicht. Daardoor ligt de bodem bovenaan fijn en onderaan grof." Het oppervlak bevat meer organische stof. Daarnaast is er een betere waterhuishouding en heeft de bodem een betere draagkracht. Ten tweede maakt Nico zoveel mogelijk gebruik van groenbedekkers. Meestal kiest hij voor - een mengeling van - granen. Die groenbedekker is vrij gemakkelijk mechanisch te vernietigen. Tot slot dient Nico compost toe.

De geleverde inspanningen vertalen zich in een evenwichtig bodemleven. Met het blote oog zijn er heel wat regenwormen en zelfs schimmels te zien. Een analyse toont aan dat de verhouding van schimmels tegenover bacteriën net groter is dan 1. Die balans én de grote hoeveelheid van verschillende nematoden wijzen op evenwicht in het bodemleven. Bovendien zorgen talrijke schimmels voor een betere bodemstructuur.

Nico hoeft minder te bemesten, zonder dat hij hierdoor opbrengst verliest. "De tijd die ik uitspaar, investeer ik in de dagelijkse opvolging en bijsturing van mijn bodem." Dankzij alle inspanningen merkt de landbouwer dat hij gezondere planten en meer biodiversiteit heeft.

Hoe akkerbouwer Jos Depotter uit Koksijde en landbouwer Bram Dauchy uit Heuvelland voor een betere bodemstructuur zorgen, lees je op de website van Inagro.

Meer info?
martijn.denaegel@inagro.be
051 27 33 94

De akker schoof gewoon naar beneden

Frederik Covemaeker en Cindy Rosseel runnen een gemengd bedrijf met 240 zeugen, 800 mestvarkens en 68 ha akkerbouw. Op een aaneengesloten blok hellende akkers van 17 ha kampten ze vroeger met ernstige erosie. Sinds 2001 werken ze met beheerovereenkomsten Erosiebestrijding van de Vlaamse Landmaatschappij.

Wat?

- Beheerovereenkomsten 'Aanleg en onderhoud grasstrook' op erosiegevoelige percelen. De grasstroken moeten minstens 15 m breed zijn. Bemesting is toegelaten.
- Beheerovereenkomsten 'Aanleg en onderhoud grasstrook 15 juni' langs waterlopen. De waterloop grenst aan natuurgebied. De stroken mogen vanaf 15 juni gemaaid of geklepeld worden. Bemesting is niet toegelaten.
- Beheerovereenkomsten 'Onderhoud hagen'. De hagen moeten jaarlijks op minstens 80 cm hoogte geschoren worden.

Waar?

Loker (Heuvelland)

Wie?

- Frederik maait de grasstroken één of twee keer per jaar.
- Vzw 't Boerenlandschap verzorgt op vraag van Frederik het jaarlijkse onderhoud van de hagen.
- Bedrijfsplanner Sebastiaan Hanoulle van de VLM neemt het grootste deel van het administratieve werk voor de beheerovereenkomsten voor zijn rekening en geeft advies.

Waarom?

"Mijn akkers lopen in twee richtingen af, elk naar een beek. Ze zijn daarvoor zeer erosiegevoelig. Het hele blok van 12 ha akkers schoof vroeger gewoon naar beneden! Nu houden de verschillende erosiestroken de modder tegen. Wat achter de grasstroken ligt, ondervindt nu veel minder

schade. Ook de hagen helpen om de akker op de akkers vast te houden."

Hoeveel brengt het op?

- Onderhoud grasstroken: € 1047 per ha
- Onderhoud grasstroken 15 juni: € 1317 per ha
- Onderhoud hagen: € 1,87 per meter "Door erosiestroken aan te leggen heb je opbrengstverlies, en dat wordt gecompenseerd door de vergoeding die ik krijg van de VLM. Al mag het natuurlijk altijd meer zijn!"

Nog commentaar?

Frederik: "Erosiestroken moeten altijd minstens 15 meter breed zijn, ook na 5 jaar. Zijn ze kleiner, dan verlies je een deel van je vergoeding. Het is beter om de strook wat breder dan 15 meter aan te leggen. Dat is makkelijker voor de loonwerker en zo kom je niet in de problemen wan-

neer de VLM komt controleren." Sebastiaan: "Beheerovereenkomsten voor grasgangen zijn een goede oplossing voor de erosieproblemen in het Heuvelland. Ook de vele hagen doen hun werk als erosiebestrijder. In de gemeente Heuvelland onderhouden landbouwers ettelijke km

hagen via beheerovereenkomsten. Ze worden bevolkt door mussen en geelgorzen en geven het Heuvelland zo extra charme! De vele mensen die fietsend en wandelend van het Heuvelland komen genieten, mogen hen dankbaar zijn."

Meer info?

- over beheerovereenkomsten: www.vlm.be/nl/themas/beheerovereenkomsten
- over de diensten van vzw 't Boerenlandschap: www.boerenlandschap.be

Precisielandbouw voor een duurzame toekomst

Langzaam maar zeker doet precisielandbouw zijn intrede. Enkele jaren geleden verscheen stuurhulp in de tractor, nu zijn er ook tal van andere toepassingen mogelijk. Zo meten maaidorsers de opbrengsten lokaal en volgen sensoren gewassen en bodems op. Inagro onderzoekt de toegevoegde waarde van precisielandbouw.

Precisielandbouw speelt in op variaties tussen en binnen percelen om de teelt te optimaliseren. Behandelingen worden beperkt tot de plaats waar en het moment waarop het nodig is. Voor de teler kan dat heel wat voordelen opleveren: een hogere opbrengst van betere kwaliteit en een besparing op arbeid, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, brandstof en personeel.

Variatie tussen percelen

De variatie tussen percelen – die er komt door bodemtextuur, voortelt en vochtbalans – zorgt ervoor dat elk perceel anders behandeld zou moeten worden. Een wortelteller uit

West-Vlaanderen getuigt: “Ik neem op elk perceel een bodemstaal. Op basis daarvan pas ik mijn bemesting per perceel aan. Daarna scan ik de gewassen tweewekelijks met een sensor om in te spelen op de noden van mijn gewassen.”

Jonathan Van Beek, onderzoeker precisielandbouw bij Inagro, licht toe: “Bij dit soort gewasmonitoring maakt de landbouwer gebruik van spectrale metingen. Daarbij wordt het teruggekaatste licht van de gewassen opgevangen om een objectieve schatting te maken van bladkleur, bedekking en gezondheid. Zo kunnen tekorten gedetecteerd

worden voordat ze zichtbaar zijn.” De technieken laten ook toe in te grijpen voordat er schade of productieverlies optreedt. Via gewasmonitoring kan de teler frequenter maar in kleinere hoeveelheden bijbemesten. Zo kunnen overbemesting en uitspoeling door overvloedige regenval vermeden worden.

Variatie binnen het perceel

Rekening houden met de variatie binnen een perceel is de volgende stap. Daarvoor zijn sensoren, bodemscans en drones voorhanden. “Gewas-sensoren kunnen lokaal loofdoding bij aardappelen ondersteunen”, zegt Jonathan. “Op basis van biomassaverschillen wordt de hoeveelheid loofdodingsmiddel aangepast. Zo krijgen sterk groene planten een hogere dosis dan afstervende planten. Op die manier gebeurt de bespuiting enkel waar het nodig is.”

Bodemscans gaan dan weer hand in hand met variabele bekalking. Door de kalkgift aan te passen zal er in totaal niet meer of minder, maar wel efficiënter gestrooid worden. Bij uniforme kalkgiften krijgen bepaalde zones te weinig of te veel kalk.

Ten slotte zijn bemestingsadviezen op basis van dronebeelden in opmars. Zo levert het stikstofgehalte van de planten informatie op voor een bemestingsadvies voor een tweede of derde fractie. Daarbij wordt het perceel in zones opge-

deeld, die elk een andere hoeveelheid meststof nodig hebben. Het voordeel is een efficiëntere toediening van meststoffen.

Kortom, in precisielandbouw wordt met verschillende technieken informatie over het perceel en het gewas verzameld. Dit stelt de teler in staat om op een meer onderbouwde manier beslissingen te nemen en duurzamer te telen, met oog voor het milieu én de eigen portemonnee.

En wat met de machines?

“Voor heel wat precisielandbouwtoepassingen bestaan de machines al, maar voornamelijk bij groente-teelten ontbreekt de nodige ervaring”, zegt Jonathan Van Beek. “Voor gedifferentieerde behandelingen moeten we precies weten hoeveel we op welk moment van elk middel moeten toedienen.” Toch zetten

enkele landbouwers al een stap in de goede richting. Zo ondersteunde Agreon de uitwerking van plaatsspecifiek bekalken vanuit bodemscans en het gebruik van sensoren voor gevarieerde bespuitingen.

Agreon, een netwerk van West-Vlaamse kmo's, ondersteunt de ontwikkeling van innovatieve technologie voor de agrarische sector. Ook voor precisielandbouw heeft Agreon projecten opgestart bij land- en tuinbouwers. Wil je meer weten of heb je interesse om deel te nemen? Neem dan een kijkje op www.agreon.be. Agreon is een initiatief van de provincie West-Vlaanderen en de agentschappen POM en Inagro.

Meer info?

jonathan.vanbeek@inagro.be
051 27 32 09

Jong geleerd is oud gedaan

‘Jong geleerd is oud gedaan’ geldt niet alleen voor mensen, maar ook voor kippen. Want kippen die op jonge leeftijd naar buiten leren gaan, blijken dat op latere leeftijd vlotter te doen. Dat de buitenlucht de beestjes goed doet, heeft ook Avibel begrepen. Het bedrijf, gespecialiseerd in de opfok van biologische legkippen, investeerde recent in beplanting in de kippenuitloop. Daniel Van Kesteren licht deze keuze toe.

Duurzame productie van een kwaliteitsvol product, met respect voor de kip. Dat staat voorop in de bedrijfsvoering van Avibel. Aandacht voor dierenwelzijn krijgt dan ook hoge prioriteit. “Tot voor kort beperkte de beplanting zich tot een haag rond de uitloop en enkele bomen in de

hoek. We merkten dat de jonge kippen graag in de buurt van dat groen vertoefden en gingen ons erin verdiepen”, vertelt Daniel.

Beplanting, een meerwaarde

“Kippen zijn van nature bosdieren en vermijden grote open vlakten. Daar-

om kozen we voor groen in de vorm van bomen en struiken. Zo voelen de kippen zich veiliger. Dankzij de beplanting benutten ze de volledige oppervlakte van het perceel”, licht de zaakvoerder toe. Net dat brengt heel wat voordelen met zich mee. De inrichting van de uitloop bevordert het natuurlijke gedrag van kippen, zoals scharrelen en stofbaden, en zorgt voor minder stress bij de dieren. “Hoe beter de kip zich voelt, hoe sterker ze zal zijn. Daarnaast kan het dier een verhoogde resistentie opbouwen.”

Doordat de kippen meer verspreid over het perceel mest uitscheiden, is de puntvervuiling kleiner. Bovendien bieden de bomenrijen bescherming tegen wind, zon, regen en aanvallen van roofvogels zoals buizerds. “De beplanting zorgt er ook voor dat er voor de kippen meer te ontdekken valt, waaronder bessen, zaden en insecten. De uitloop is dus aantrekkelijker. We merken bovendien dat de pluimveestal nu beter geïntegreerd is in het landschap. De aanplant zorgt voor een positieve uitstraling van het bedrijf”, gaat Daniel verder.

Aanplantsubsidie voor boslandbouw

Overtuigd van de voordelen startte Avibel met de inrichting van de uitloop in zijn twee vestigingen. “Dicht bij de stal plantten we vier parallelle haagjes van haagbeuk aan”, zegt Daniel. “Die geven beschutting tegen de wind als de kippen net buitenkomen. In het verlengde van die haagjes kozen we telkens voor bomenrijen met daartussen enkele struiken.”

Voor de aanplant in de uitloop deed Daniel Van Kesteren een beroep op de deskundige begeleiding van Pieter Verdonck van Inagro, in samenwerking met het consortium Agroforestry Vlaanderen. “Met de

hulp van Pieter kwam ik tot een beplantingsplan dat voldoende beschutting biedt met de geschikte boomsoorten, zonder verlies aan overzicht en structuur. De densiteit van de bomen blijft namelijk voldoende laag. Bovendien werden de kosten tot 80% gesubsidieerd door de overheid binnen de subsidie-maatregel voor boslandbouw. Een bijkomend voordeel is dat we voor agroforestry geen kapmachtiging of stedenbouwkundige vergunning nodig hebben om bomen te rooien.”

Meer info?

pieter.verdonck@inagro.be
051 27 33 82

Hommels als vliegende dokters voor aardbeien

Micro-organismen, zoals goede schimmels, kunnen een natuurlijke bescherming bieden tegen ziekten of plagen. Hommels kunnen die goede schimmels in de aardbeibloem brengen. Op die manier zou het aantal chemische behandelingen kunnen dalen. Inagro nam de proef op de som.

Hommels krijgen extra werk

In de aardbeienteelt is bestuiving door hommels of bijen onmisbaar. Een gebrek eraan leidt tot slecht ontwikkelde en misvormde vruchten. Biobest bedacht het Flying Doctors®-systeem, dat bestuiving door hommels combineert met gewasbescherming. Wanneer de hommels de nestkast verlaten, lopen ze door een schaalje met daarop een speciaal samengesteld biofungicide dat zich vasthecht aan hun pootjes en hun lijf. Zo leveren de hommels het product rechtstreeks af aan de bloemen die ze bezoeken en worden die preventief beschermd.

Biocontrole voor grauwe schimmel

Inagro legde een demonstratieve proef aan die een vergelij-

king maakt tussen het chemisch behandelen en het gebruik van hommels ter bestrijding van botrytis bij aardbeien. Botrytis of grijsrot wordt veroorzaakt door de schimmel Botrytis cinerea. Het is een veelvoorkomende ziekte in de aardbeienteelt, die tot ernstige

oogstverliezen kan leiden. De infectie begint met een lichtbruine, weke vlek, waarop na enkele dagen een grijze dons verschijnt.

Houdbaarheid verbeteren

Inagro voerde een bewaarproef uit met drie groepen vruchten: een groep aardbeiplanten kreeg een chemische behandeling, een andere groep werd behandeld met de goede schimmel en een controlegroep kreeg geen behandeling. De eerste zes dagen bleven de geplukte aardbeien in de koelkast bij een temperatuur van 4°C. Daarna werden ze vijf dagen bewaard op kamertemperatuur. Alle vruchten werden op een aantal tijdstippen beoordeeld op aantasting door vruchtrot, namelijk op dag 4, 6, 8 en 11 na de oogst.

Uit de proef bleek dat de controlegroep op elk moment een hogere aantasting van vruchtrot had. Niet behandelen verhoogt dus de kans op oogstverlies. Op dag 6, na de bewaring in de koelkast, was de aantasting van vruchten met chemische behandeling iets hoger dan die met behandeling door hommels. Na bewaring op kamertemperatuur – bij controle na 8 en na 11 dagen – was de aantasting van de vruchten met behandeling door hommels hoger dan de vruchten die chemisch behandeld waren.

Meer info?

eline.braet@inagro.be
051 27 32 74

Inagro's gewasbeschermingsapp

Begin mei 2016 lanceerde Inagro de gewasbeschermingsapplicatie, de digitale opvolger van het boekje Vijanden van gewassen. Met deze webapplicatie krijg je snel en gemakkelijk informatie over ziekten en plagen in je teelten en hoe ze te beheersen.

Inagro's gewasbeschermingsapp biedt je de meest actuele info over de erkende fungiciden en insecticiden voor akker- en tuinbouwgewassen (met uitzondering van bieten), kiwibes en aardbei. Via filterfuncties lijst je de producten op die aan jouw selectiecriteria voldoen. Een klik op de zoekknop levert foto's en informatie over de symptomen en de levenscyclus van heel wat schadeverwekkers in verschillende teelten op. Je krijgt ook preventieve maatregelen te zien om de schadeverwekkers te vermijden. Vanaf het voorjaar van 2017 vind je ook de herbiciden in deze app.

Aan de slag!

De website is gratis toegankelijk met de login en het wachtwoord van je Inagro-ledenprofiel, via elk type toestel (computer, tablet of smartphone) en elk type besturingssysteem (Android, Apple en Windows). Om het mobiele gebruik nog makkelijker te maken kan je de website vastpinnen op het startscherm van je tablet of smartphone. Volg daarvoor de handleiding.

<https://gewasbescherming.inagro.be>

Heb je vragen of opmerkingen over de gewasbeschermingsapp? Of suggesties om ze te verbeteren? Neem dan contact op met Ellen Pauwelyn van Inagro.

Meer info?

ellen.pauwelyn@inagro.be

FAB-uleuze granen

De natuur heeft eigen middelen om zichzelf in evenwicht te houden. Van sommige kan je als landbouwer de voordelen plukken. Zo helpen nuttige insecten plagen bij gewassen onder controle te houden. We spreken in dat verband over Functionele AgroBiodiversiteit of FAB. Ook op graanpercelen is biodiversiteit een wapen tegen plaaginsecten.

Integrated Pest Management (IPM) moedigt landbouwers aan problemen in teelten doordacht aan te pakken. Zo grijpt de boer pas in als het echt nodig is en kiest hij gewasbeschermingsmiddelen weloverwogen. Daardoor zijn enkel de

wespen en lieveheersbeestjes. Hun larven zijn echte bladluisverslinders. Tijdens waarnemingen in graanpercelen met hoge druk bleek dat de natuurlijke vijanden de bladluizen zo goed onder controle kunnen houden dat bespuiting niet

plaaginsecten bedreigd en blijven de goede insecten gespaard. Nuttige insecten helpen immers plagen te bestrijden. Een aantal van hen draagt bij tot functionele agrobiodiversiteit op graanpercelen.

Kleine diertjes met grote gevolgen

De voornaamste plaaginsecten in granen zijn bladluizen en graanhaantjes. Beide halen de opbrengst van het gewas naar beneden door zuig- en vraatschade. In het voor- en najaar voeden bladluizen zich met bladsappen van het gewas. De zuigschade per bladluis is vrij beperkt, maar door de korte levenscyclus kan de populatie op korte tijd sterk toenemen. Bovendien verspreiden bladluizen virussen, waaronder het dwergvergelingsvirus. Graanhaantjes kunnen in het late voorjaar economische schade veroorzaken. De kleine, slakachtige larven van die kevertjes vreten bladmoes weg. Zo verschijnen er langgerekte, doorzichtige strepen op de bladeren.

Kleine helden in de granen

De natuurlijke bestrijding van bladluizen gebeurt voornamelijk door gaas- en zweefvliegen, sluip-

meer nodig is. De eitjes en larven van de graanhaantjes zijn dan weer delicatessen voor de sluipwesp.

Hoe houden we natuurlijke bestrijders te vriend?

De natuurlijke bestrijders voeden zich met stuifmeel en nectar. Met bloemenranden help je hen op weg. Daarnaast zijn de diertjes gebaat bij een constante beschutting, bijvoorbeeld in de vorm van een haag of een akkerrand. Als je bloemenranden en hagen aanlegt en onderhoudt, doe je dus ook aan FAB.

Voor de aanleg en het onderhoud van een bloemenrand langs de zuidkant van een bos of van een houtig landschapselement kan je een beheerovereenkomst sluiten met de VLM. Op zo'n rand mag je geen bemesting, bodemverbeteraar of bestrijdingsmiddelen gebruiken. De beheerovereenkomst levert je jaarlijks € 1792 per ha op. Meer info vind je op www.vlm.be/nl/themas/beheerovereenkomsten.

Meer info?

jonas.claeys@inagro.be
051 27 32 35

Inspiratie voor een rendabeler energiebeheer

De afgelopen tien jaar zijn er steeds meer technieken bijgekomen om energie te beheren en de energiekosten te drukken op landbouwbedrijven. Heel wat landbouwers hebben dan ook geïnvesteerd in energiebesparende en -producerende technologieën, zoals zonnepanelen, ledverlichting en warmtepompen. Met economisch interessante batterijsystemen zou de trend zich nog kunnen voortzetten. De optimale combinatie van technieken met het meeste rendement is voor elk bedrijf uniek. Hier vind je alvast enkele inspirerende voorbeelden.

Zonnepanelen combineren met een warmtepomp

De elektriciteit uit zonnepanelen die niet onmiddellijk bruikbaar is in het landbouwbedrijf wordt in de meeste gevallen aan het stroomnet geleverd, maar dat gebeurt tegen een lage vergoeding. Bedrijven hebben er dus alle baat bij om zoveel mogelijk zonne-energie zelf te verbruiken. Zo krijgen ze immers een hoger rendement op hun PV-installatie.

Een varkensbedrijf in West-Vlaanderen zet de overtollige elektriciteit uit zonnepanelen om in warm water met behulp van een warmtepomp. Deze verbruikt 1 kWh elektriciteit van de zonnepanelen om 4 kWh warmte te produceren. Dankzij opslag in een buffervat van

zo'n 2000 liter hoeft die warmte niet onmiddellijk verbruikt te worden. Daarnaast beschikt het buffervat ook over enkele weerstanden om overtollige elektriciteit om te zetten in warmte. Als de warmtepompen niet werken of onvoldoende zijn om alle stroom van de zonnepanelen af te nemen, kan er dus ook zo warmte geproduceerd worden.

Dankzij het systeem kan het varkensbedrijf 's nachts de stallen verwarmen met energie die overdag opgewekt is. Het stookolieverbruik daalde dan ook drastisch, met 90%. De varkenshouder overwoog ook een systeem dat elektriciteit opslaat in batterijen, maar de investeringskost daarvan bleek te groot.

Krengenhuisje op zonnepanelen

Om besmettingsgevaar te vermijden zijn veehouders verplicht de kadavers in afwachting van ophaling te bewaren op een verharde, overdekte ophaalplaats. Om de ontbinding en de daarmee gepaard gaande geuroverlast te vertragen zijn er de laatste jaren gekoelde kadaverboxen op de markt gebracht. Die zijn afgesloten, ogen proper in de omgeving en kunnen de krengen op een lage temperatuur bewaren. Maar om de koeling te activeren is een aansluiting op het elektriciteitsnet vaak noodzakelijk. Dat is geen evidentie (en bovendien een dure zaak) als de nutsvoorziening van de kadaverkoelbox aan de openbare weg enkele honderden meters over privaat terrein loopt.

Een varkenshouder uit Alveringem installeerde zonnepanelen en een batterij om zijn krengenhuisje te koelen zonder een lange kabel te hoeven trekken. De periode waarin de meeste koeling vereist is, sluit aan bij de periode met de meeste uren zonnenschijn. Om warme zo-

mernachten en bewolkte dagen te overbruggen investeerde de varkenshouder ook in een batterij. Het systeem is niet verbonden met het elektriciteitsnet en werkt dus onafhankelijk.

De totale investering (met zonnepanelen en batterij) bedroeg zo'n 10.500 euro. Dankzij de keuze voor een onafhankelijk systeem kon de eigenaar een aantal kosten vermijden. Zo hoefde er geen verbinding te worden gemaakt met het elektriciteitsnet en was een kabel van ongeveer 50 meter naar het krengenhuisje niet nodig. De terugverdientijd van het systeem bedraagt in dit geval 25 jaar. Afhankelijk van de afstand naar je eigen krengenhuisje kan die terugverdientijd verkorten tot 17 jaar. Daarnaast is te verwachten dat de kost van batterijen de komende jaren fors zal dalen, wat de terugverdientijd nog korter zal maken.

Pocketvergisting mét warmtegebruik

In de melkveesector verspreidt pocketvergisting van runderdrijfmest

zich snel. De warmtekrachtkoppeling die het biogas van de vergister verbrandt, produceert zowel elektriciteit als warmte. Een deel van die warmte wordt gebruikt om de reactor van de vergister warm te houden. De rest van de geproduceerde warmte wordt in de meeste gevallen echter niet gebruikt. De warmtevraag op melkveebedrijven is immers niet zo groot.

Een landbouwer met een eigen melkverwerking installeerde zelf een systeem om die warmte toch nuttig te gebruiken. Zo zorgt de vergister dagelijks voor 500 liter warm water (60°C), waarmee de melk wordt opgewarmd voor het afromen. Bovendien kan de landbouwer dat warme water ook inzetten voor de vloerverwarming van zijn woonhuis.

Meer info?

willem.boeve@inagro.be
051 27 33 79

Primeur in West-Vlaanderen: kleine windturbine bij veehouder

Veehouder Johan Debruyne speelde al jaren met het idee om een windturbine te plaatsen. Dankzij een beleidskader voor kleine windturbines in West-Vlaanderen start binnenkort een pilootproject op zijn bedrijf. Daarmee is Johan een pionier in de West-Vlaamse landbouwsector.

Zowel voor warmte als voor elektriciteit streeft Johan Debruyne uit Diksmuide al geruime tijd naar zelfvoorziening. Aangezien het energieverbruik op zijn vleesveebedrijf niet zo hoog is, is het perfect haalbaar om voldoende energie op te wekken op zijn eigen bedrijf. Een kleine windmolen installeren leek lange tijd echter een brug te ver. In 2013 diende Johan een eerste vergunningsaanvraag in. Door een gebrek aan draagvlak en wettelijk kader om kleine windturbines te vergunnen werd die aanvraag afgekeurd.

In 2014 kwam een West-Vlaamse werkgroep met experts uit onderzoeks- en praktijkcentra en leden van de provinciale overheid voor het eerst samen. Rendabiliteit, omvang en plaatsing in het landschap stonden hoog op de agenda. In het voorjaar van 2016 finaliseerde de werkgroep een beleidskader voor kleine windturbines in West-Vlaanderen. Johan diende opnieuw een dossier in en kreeg een vergunning.

Voorbeeld voor de sector

De veehouder liet windmetingen uitvoeren om de gemiddelde wind-

snelheid op zijn bedrijf te bepalen. Een kleine turbine kan immers pas rendabel zijn als ze op de juiste plaats staat en van goede kwaliteit is. De installatie die Johan koos, heeft een piekvermogen van 5 kW en een hoogte van 15 m. Ze zal jaarlijks naar schatting 4 tot 5 kWh kunnen produceren. De economische berekening leert dat de windturbine op een kleine tien jaar terugverdiend kan worden. Op een melkveebedrijf op de landbouwschool in Stabroek staat al eenzelfde turbine, die bevredigende resultaten oplevert. Als alles volgens plan verloopt, zal Johans windturbine vanaf begin 2017 stroom produceren.

Deze windturbine moet een voorbeeld zijn voor de sector. Om advies

in te winnen klopte de veehouder al meermaals aan bij de dienst Energie van Inagro. Die zal de elektriciteitswinning van de windturbine – en bij uitbreiding van het hele bedrijf – opvolgen. Zo kan het proefcentrum gegevens verzamelen over het rendement van windturbines en de koppeling met zonnepanelen. Op termijn wil Inagro ook nagaan of een batterij een goede investering zou zijn.

Heb je een landbouwbedrijf en interesse in een kleine windturbine op jouw bedrijf? Neem dan contact op met Bart Ryckaert van Inagro.

Meer info?

bart.ryckaert@inagro.be
051 27 33 84

Eendenkroos, van last naar lust

Eendenkroos is bij velen bekend als het plantje dat vaak zeer dominant voorkomt op onder meer beken, poelen en grachten. Het snelgroeiende plantje heeft echter ook veel gunstige eigenschappen. Zo kan het kostbare voedingsstoffen uit restwater halen en omzetten in eiwitten. En die eiwitten zijn interessant voor uiteenlopende toepassingen. Wordt het tijd om eendenkroos door een andere bril te bekijken?

Landbouw levert grote hoeveelheden restwater op, waaronder drainwater uit de glastuinbouw, urine uit de varkenshouderij en restwater van aquacultuur. Die restwaters zijn rijk aan voedingsstoffen, zoals nitraten en fosfaten, die als bouwsteen kunnen dienen voor planten. Veel van die nutriënten blijven vandaag onbenut, waardoor ze na verloop van tijd in het milieu terecht komen. Daar veroorzaken ze problemen, onder andere met de kwaliteit van het oppervlaktewater. Momenteel zijn er al veel initiatieven in gang gezet om de voedingsstoffen uit restwater te recupereren en opnieuw te benutten.

Waterzuivering én eiwitproductie

Een mogelijke nieuwe kandidaat om die taak te volbrengen is eendenkroos. Dit snel groeiende plantje leeft op het water en vertoont in onze beken en vijvers een woekerend karakter. Op korte tijd kan het vol-

ledige oppervlaktes bedekken en het leven daaronder verstikken. Net die eigenschap kan echter ook waardevol zijn. Inagro doet momenteel onderzoek naar eendenkroos

op kleinschalige, experimentele waterzuiveringsinstallaties.

Systemen

Eendenkroos wordt succesvol gekweekt op een cascadesysteem, waarbij het water aan het einde van de installatie al grotendeels gezuiverd is. In zo'n installatie kan drie vierkante meter eendenkroos per uur tot 20 liter water uit aquacultuur verwerken. De laagwaardige afvalstoffen uit het

afvalwater worden omgezet tot een hoogwaardig product, eendenkroos. Elke oogst van het eendenkroos betekent een opbrengst van opgenomen en ingebouwde voedingsstoffen.

Restwater

Verschillende soorten restwater, zoals varkensurine, restwater van algenteelten en drainwater uit de glastuinbouw, bieden verschillende mogelijkheden. Vooraleer naar een

grootschalige teelt kan worden overgeschakeld, moet ook verder onderzocht worden welke debieten van het afvalwater eendenkroos kan verwerken, onder welke omstandigheden het plantje het beste groeit en hoe het eiwitgehalte kan worden gemaximaliseerd.

Afzet

De enorme groeisnelheden – tot 40 ton droge stof per jaar – en het hoge eiwitgehalte maken van eendenkroos een interessant product, met verdere toepassingsmogelijkheden in verschillende industrieën. Dankzij het hoge eiwitgehalte (15 tot 45% van de droge stof) is eendenkroos bruikbaar als veevoeder. Daarnaast bevat het een hoog zetmeelgehalte, waardoor vergisting tot bio-ethanol of biogas mogelijk is. Tot slot zit er ook potentieel in de zuivere eiwitten. Die kunnen via bioraffinage uit het eendenkroos worden onttrokken en gebruikt in menselijke voedingsproducten, cosmetica en coatings. Eendenkroos is dus veelbelovend; verder onderzoek dringt zich op.

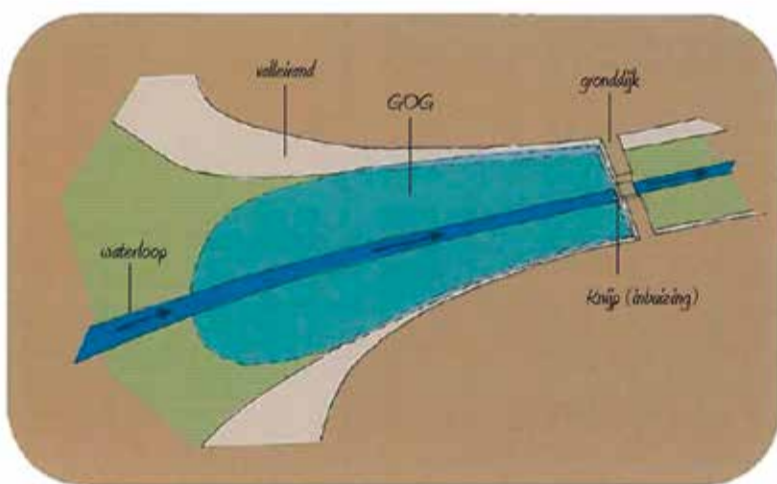
Meer info?

veronique.demey@inagro.be
051 27 33 90

Gecontroleerde overstrooming: wat met schade?

Gecontroleerde overstroomingsgebieden zijn hét antwoord van het provinciebestuur op lokale wateroverlast. Het doel is piekafvoer van water te concentreren in gebieden waar het water geen schade kan aanrichten aan huizen of infrastructuur. Grosso modo zijn er twee types van dergelijke overstroomingsgebieden. Beide hebben impact op de lokale grondgebruikers (dikwijls landbouwers), het een al meer dan het ander.

In een eerste type gecontroleerd overstroomingsgebied wordt het water in de diepte opgeslagen. Bij dit type moet eerst (dure) grond verworven worden, en wordt daarna met (opnieuw duur) grondverzet het eindresultaat gerealiseerd. Op deze plaats verdwijnt de oorspronkelijke grondgebruiker en komt er een moerasgebied of waterpartij in de plaats.

Water opslaan zonder te graven?

Waar het reliëf het toelaat, hoeft er niet gegraven te worden in functie van buffercapaciteit. Dit maakt een tweede type gecontroleerd overstroomingsgebied mogelijk. Stel je een V-vormige vallei voor met daarin een beek. Dwars op die beek wordt een gronddijk aangelegd, aan weerszijden aansluitend met de randen van de vallei. De beek doorkruist de dijk doorheen een koker. Het debiet dat door die koker kan, wordt begrensd. Wanneer er meer water wordt aangevoerd dan de koker kan afvoeren, treedt de beek stroomopwaarts de dijk buiten haar oevers en vult de 'kom' stroomopwaarts de dijk zich geleidelijk aan.

Een dergelijk overstroomingsgebied biedt heel wat voordelen:

1. Er kunnen mooie buffervolumes gerealiseerd worden met beperkt grondverzet (de aanleg van een dijk).

2. Er hoeft minder grond verworven te worden.
3. Het overstroomingsgebied kan zijn initiële functie, doorgaans landbouw, meestal behouden.

Wat met schade?

Helaas heeft dit tweede systeem niet enkel voordelen. De gebruikers van overstroombare gronden worden met een aantal risico's geconfronteerd. Het belangrijkste risico bij overstrooming is schade aan teelten. In valleien met hoofdzakelijk grasland zal dat heel erg meevallen. Op groentepercelen daarentegen kan een calamiteit des te harder aankomen.

Een ander risico heeft te maken met het nitraatresidu van gronden. Heeft een tijdelijke overstrooming van gronden een impact op lokale aanrijking met nitraat? De bezorgdheid hierover is misschien niet geheel onterecht.

Waar dit soort risico's speelt, maakt de provinciale dienst Waterlopen de nodige afspraken met de betrokken partijen. In een aantal gevallen zijn die zo tevreden dat gebouwen gevestigd worden van wateroverlast, dat ze nieuwe overstroomingsrisico's op hun velden erbij nemen als de spreekwoordelijke bluts met de buil. In een aantal gevallen is er sprake van schadegevoelige teelten en dienen er afspraken rond opbrengst-

derving te worden gemaakt. In nog andere gevallen wordt op gezette tijden het nitraatresidu in de bodem gemeten.

Directeur Jan Vandecavey van de provinciale dienst Waterlopen: "Als we aan landbouwers het scenario voorleggen dat hun gronden deel zouden uitmaken van een gecontroleerd overstroomingsgebied, dan denken ze soms dat hun gronden permanent onder water zullen staan. Die perceptie klopt natuurlijk niet. Een overstroomingsgebied wordt enkel gebruikt bij hevige lokale onweders, zoals die pakweg eens om de tien jaar voorkomen. De verhoogde waterstand is ook maar een kwestie van enkele uren tot een dag."

Dikwijls is het verhelderend om de betrokkenen mee te nemen naar eerdere realisaties. Daar zien ze percelen in gewoon landbouwgebruik en horen ze van de gebruikers dat effectieve overstrooming helemaal niet vaak voorkomt.

Het vergt een zeker inlevingsvermogen van beide kanten, maar ons doel om waterbuffering te realiseren met een zo klein mogelijke ingreep in de open ruimte wordt uiteindelijk meestal gewaardeerd door alle lokale partijen."

Een faunaplan op bedrijfsniveau

Geïntegreerd werken rond verschillende diersoorten op bedrijfsniveau, daarvoor staat Faunaplan Houtland. Met 'geïntegreerd' bedoelen we zoeken naar een evenwicht tussen het aantal gewenste en het aantal schadelijke soorten. Maatregelen die bevorderend zijn voor gewenste faunasoorten kunnen immers een verhoogd aantal belagers van teelten in de hand werken. Dit soort ongunstige neveneffecten willen we vermijden met een actieplan fauna op bedrijfsniveau.

Het opgestelde plan wil beschermde soorten en natuurlijke vijanden van plaagsoorten bevorderen. Daarnaast worden ook preventieve maatregelen onderzocht om schade van bepaalde diersoorten te voorkomen of te beperken. De opmaak van het plan en de opzet van specifieke acties per faunasoort gebeuren altijd in nauwe samenwerking met de bedrijfsleider.

The place to be(e)!

Voor heel wat diersoorten is het biologische kleinfruitbedrijf O'Bio in Beernem de plaats bij uitstek om elkaar te ontmoeten. Al een dertigtal jaar teelt en verwerkt Bezegaard-O'Bio biologisch fruit. De hoofdteelt is blauwe bes, maar ook kiwibes, bramen en andere bessen behoren tot het assortiment.

Omdat bijen een belangrijke bondgenoot zijn op het bedrijf, voorziet O'Bio in extra nestgelegenheden

voor wilde bijen. Een graskla-verbegroeiing tussen de rijen en meerjarige bloemenranden zorgen voor bijkomende schuilgelegenheden, nectar en stuifmeel voor bestuivers. Ook natuurlijke vijanden, zoals lieveheersbeestjes en gaasvliegen, zijn daarbij gebaat.

Het is niet ondenkbaar dat die veelheid aan insecten, in combinatie met een bloeiende plantage, ook plaagsoorten aantrekt. Denk maar aan de fruitvlieg of de wintervlinder. Om de natuurlijke plaagonderdrukking te bevorderen hangt O'Bio nestkasten op voor vogels en vleermuizen die op verschillende plaagsoorten jagen. Bedrijfsleider Hendrik Verbeure: "Een hoge zitpaal in de kiwibesplantage lokt torenvalkjes, die op woelmuizen jagen."

Schade door houtduiven vermijdt het kleinfruitbedrijf door netten

over de plantage te hangen. Dat doen Hendrik en zijn medewerkers enkel tijdens het kwetsbare plukseizoen, zodat de kans klein is dat bijvoorbeeld konijntjes in de netten verstrikt raken. Omdat die konijntjes echter ook schade veroorzaken, liet Hendrik een gedeeltelijke omheining plaatsen rond een aanpalend bos. Zo worden de konijnen omgeleid zonder de vrije doorgang van wildsoorten te belemmeren.

Meer info?

kim.debus@inagro.be
051 27 33 77

Randenmaaier voor onderhoud van perceelsranden

Sinds 2014 zijn er voor het beheer van percelen langs ingedeelde waterlopen extra regels opgenomen in de randvoorwaarden van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Daardoor moeten landbouwers meer aandacht hebben voor de waterloop en het beheer van de rand van het perceel. In de praktijk is dat niet zo vanzelfsprekend. Voor landbouwers in Beernem, Ruiselede, Wingene en Oostkamp is er nu een praktische oplossing.

Verstrenge wetgeving noodzaakt alternatief beheer

Het is niet toegestaan de meterstrook langs waterlopen te ploegen

of te behandelen met gewasbeschermingsmiddelen. Dat maakt het voor de land- en tuinbouwers praktisch onmogelijk de perceels-

rand nog te benutten. Ervaring toont aan dat niet ingrijpen ook geen optie is, aangezien de randen dan verruigen, met ongewenste onkruid- en struikgroei tot gevolg.

Gecoördineerd beheer met randenmaaier

Maaien met afvoer is de enige oplossing die op termijn zorgt voor een goed ontwikkelde vegetatie

zonder probleemkruiden. Daarom kochten Inagro, het Agrobeheercentrum Eco² en de provincie West-Vlaanderen een aangepaste klepelmaaier aan. Die maaier is veelzijdig in gebruik en kan – afhankelijk van de teelt – in het voorjaar of later (na de oogst) ingezet worden. Hij biedt ook de mogelijkheid om maaisel op de akker te blazen, waar het verdroogt of ondergewerkt wordt. Het maaisel kan eventueel ook gewoon op de rand blijven liggen. De randenmaaier wordt bediend door enkele landbouwers van de agro-beheergroep Beverhoutsveld en zal ingezet worden op percelen in de gemeenten Beernem, Ruiselede, Wingene en Oostkamp.

Ben je geïnteresseerd om gebruik te maken van de randenmaaier? Schrijf je dan in via de website: www.randenmaaier.be.

Dankzij financiële steun van de betrokken gemeenten en de provincie West-Vlaanderen is de kostprijs tot eind 2018 beperkt. De prijs is 40 euro per uur en omvat alle kosten voor de maaier en de bediening ervan. Daarnaast betaal je ook een vaste kilometervergoeding van 15 euro per dossier.

Meer info

pieter.verdonckt@inagro.be
051 27 33 82
Download de folder op: www.inagro.be

Proef de boerderij in een picknickmand

Inagro en de provincie West-Vlaanderen houden de vinger aan de pols als het gaat om nieuwe verbredingsactiviteiten op de boerderij. Onder het label '100% West-Vlaams' maakt Inagro werk van enkele initiatieven op het terrein. Zo konden liefhebbers afgelopen zomer op zeventien West-Vlaamse boerderijen picknicken en genieten van veel lekkers, rechtstreeks van bij de boer.

Hoevepicknick in West-Vlaanderen

Van 1 mei tot 30 september stelden zeventien West-Vlaamse boerderijen hun deuren open. Zo'n vierduizend picknickliefhebbers kwamen er even pauzeren en smullen van een picknick met heerlijke, 100% West-Vlaamse hoeve- en streekproducten. De hoeveproducenten reserveerden het mooiste plekje op hun hoeve: in

de weide, op het erf of het zomerterras. Elke hoeve heeft haar eigen karakter en activiteiten. Zo kan je op de wijndomeinen Entre-Deux-Monts, 't Zilvercruys en Monteberg heerlijk picknicken met zicht op de wijngaarden. In Oostende en Bossuit smul je tussen de herten. Elke hoeve stelt een unieke picknickmand samen met eigen producten en hoeveproducten uit de buurt.

Hoeves wagen zich op de toeristisch-recreatieve markt

"Boerderijen vormen de ideale setting voor toeristen en recreanten om het plattelandleven op te zoeken en te genieten van verse en pure producten. Picknicken op een van de zeventien hoeves is een heel toegankelijke manier om even op de boerderij te vertoeven. Iets wat geen evidentie is, zeker niet voor kleine groepen of gezinnen", zegt Anneleen

Dedeyne van Inagro, die de werking rond 100% West-Vlaams behartigt.

Dries Becue (27), picknicker op hoeve Zuid-Bellegoed in Ieper.

Velen kiezen voor de picknick in combinatie met een fiets- of wandeltocht, een leuke activiteit in de regio of een bezoek aan de boerderij. "De hoeve is een gezellige en mooie locatie voor een picknick tijdens onze fietstocht. Dankzij dit concept belanden we met onze familie op plaatsjes waar we anders niet zouden komen", getuigt

Individuele bezoekers en groepen kunnen een picknick reserveren via www.hoevepicknick.be.

Meer info

anneleen.dedeyne@inagro.be
051 27 32 26

West-Vlaams rood scoort!

Eind 19de eeuw werd in onze regio het West-Vlaams rood ontwikkeld. Dit gebeurde door kruising van lokale rassen met de Britse shorthorn, het meest succesvolle ras in de eerste helft van de 19de eeuw. Ook in Noord-Frankrijk kwam dit rode ras in gebruik. De rode kleur werd doelbewust geselecteerd omdat men toen geloofde dat dit kenmerkend was voor een krachtig ras.

Aanvankelijk werd West-Vlaams rood als een dubbeldoeltype gehouden, dat zowel vlees als melk moest opleveren. Later zette men vooral in op het vleestype. Vandaag staat het dubbeldoel West-Vlaams rood op de lijst van bedreigd levend erfgoed. De overheid geeft een premie aan landbouwers die deze runderen verder willen kweken. In West-Vlaanderen zijn er nog slechts veertien bedrijven die dit erkende rode ras in stand houden.

Recent werd het fijne, smaakvolle vlees van deze oude runderensoort ontdekt door enkele chef-koks. Hierdoor is het West-Vlaams rood een exclusief product geworden. Sinds juni 2012 is het vlees erkend als streekproduct.

In het Houtland kan je het West-Vlaams rood op enkele plaatsen bewonderen. Een getuigenis uit twee landbouwbedrijven:

De familie Vandeputte uit Aarsele ...

... houdt al meer dan veertig jaar dubbeldoelkoeien van het rode ras. Het vlees van deze koeien heeft volgens hen een typisch sterke vlees-smaak en doet veel mensen denken

aan 'een goede oude biefstuk van vroeger'. Van april tot oktober gra-

zen de runderen buiten. De laatste jaren hebben de Vandepottes hun veestapel geleidelijk uitgebreid. Door gebrek aan voldoende weiland in de omgeving van Tielt gingen ze op zoek naar gronden verderop in het Houtland. Zo kwamen ze in contact met de natuurvereniging De Toren-

valk. Nu kunnen een aantal dieren grazen in het natuurgebied Vorte Bossen te Ruiselede. In de herfst zijn deze dieren te bewonderen langs het Parochieveldwandelpad. Een aantal andere rode koeien grazen tussen de hoogstamfruitbomen van hoeve 't Groot Kerkegoed in de Halvemaanstraat te Oostkamp. Op die manier beheert de landbouwer de graslanden van de private eigenaar.

Stefaan Van Acker ...

... uit het Kampveld te Oostkamp woont langs het gelijknamige wandelpad. Al wandelend kan je daar de rode runderen van Stefaan bewonderen. Deze landbouwer is sinds enkele jaren aan het overschakelen op het dubbeldoel West-Vlaams rood. Hij kiest daarbij ook voor biologische teelt. Het landbouwbedrijf is volledig gelegen in Natura 2000-gebied en de meeste weilanden zijn in eigendom van het Vlaams Gewest. Voor de boer was de keuze voor West-Vlaams rood de enige optie om zijn bedrijf nog een toekomst te geven. Het vlees van de ossen wordt binnenkort gecommercialiseerd.

Stefaan Van Acker doet een oproep tot mensen die een lapje grond of weide in de regio Oostkamp ter beschikking willen stellen: 'Laat iets van je horen, ik maak er iets lekkers mee!' Je kan Stefaan contacteren via 0473 93 16 57.

Het West-Vlaams rood heeft een tweede adem gevonden. Meer nog:

vandaag is het een heus luxeproduct geworden waar onze provincie en de landbouwers die het ras nog kweken terecht fier op mogen zijn.

colofon

Verantwoordelijke uitgever
Peter Norro
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries

Eindredactie
Elise Degroote, Karolien Bracke, Wouter Vuylsteke, Mia Verstraete

Fotografie
Inagro, Provincie West-Vlaanderen en
Vlaamse Landmaatschappij

Lay-out en druk
Grafische dienst, Provincie
West-Vlaanderen

Algemene vragen?
Agro Infopunt
T 051 27 32 00
Ieperseweg 87
8800 Rumbek - Beitem
www.agroinfopunt.be

agro
infopunt

Deze uitgave is een gezamenlijk initiatief van de Provincie West-Vlaanderen, Inagro en VLM.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in enige vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.